

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครพนม

๑. ความเป็นมา

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมในหน่วยงาน เพื่อยกระดับไปสู่องค์กร
คุณธรรม และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ ให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมรับการ
ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เพื่อยกระดับธรรมาภิบาลใน
หน่วยงานภาครัฐ ลดความเสี่ยงต่อปัญหาการทุจริตประพฤตินิชอบในองค์กร

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครพนม (สอจ.นพ.) ภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม จึงได้
ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของ สอจ.นพ. โดยการ
วิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบ นำมาสู่การกำหนดมาตรการในการ
ควบคุมความเสี่ยงหรือลดความเสี่ยงดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ความตระหนักแก่บุคลากร ให้
หลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์
ส่วนรวม และยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง มีมาตรฐาน สร้างความเข้าใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปฏิบัติ
ราชการด้วยความระมัดระวัง ไม่เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงาน เพื่อนำสู่การปฏิบัติราชการด้วย
ความโปร่งใส สุจริต ลดระดับการทุจริตประพฤตินิชอบในสังคมไทยให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลต่อไป

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of
interests)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการ
วิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน รวมถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์การ
ประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
(Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เพื่อจัดลำดับความเสี่ยง และออกแบบแนว
ทางการจัดการความเสี่ยงต่อไป ด้วยวิธีการโดยสรุป ดังนี้

๑. กำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยง

๒. ประเมินความเสี่ยงในประเด็นต่างๆ ตามตารางคะแนน โดยกำหนดระดับที่เหมาะสมกับ
ประเด็นความเสี่ยงนั้นๆ ๕ ระดับ เพื่อให้ทราบถึงความรุนแรงและมีความสำคัญโดยพิจารณาจาก

๑.๑ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง มีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด

๑.๒ ผลกระทบของความเสี่ยง หากเหตุการณ์นั้นๆ จะก่อให้เกิดความเสียหายในระดับใด

ตารางที่ ๑ เกณฑ์กำหนดระดับโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	เหตุการณ์ความเสี่ยง
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

ตารางที่ ๒ เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ระดับ	ผลกระทบที่อาจจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง ผิดวินัย
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง เสื่อมเสียภาพลักษณ์องค์กร
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆครั้ง

๓. การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) ซึ่งจะบ่งบอกถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง
= โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ
(Likelihood x Impact)

ตารางที่ ๓ แสดงระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

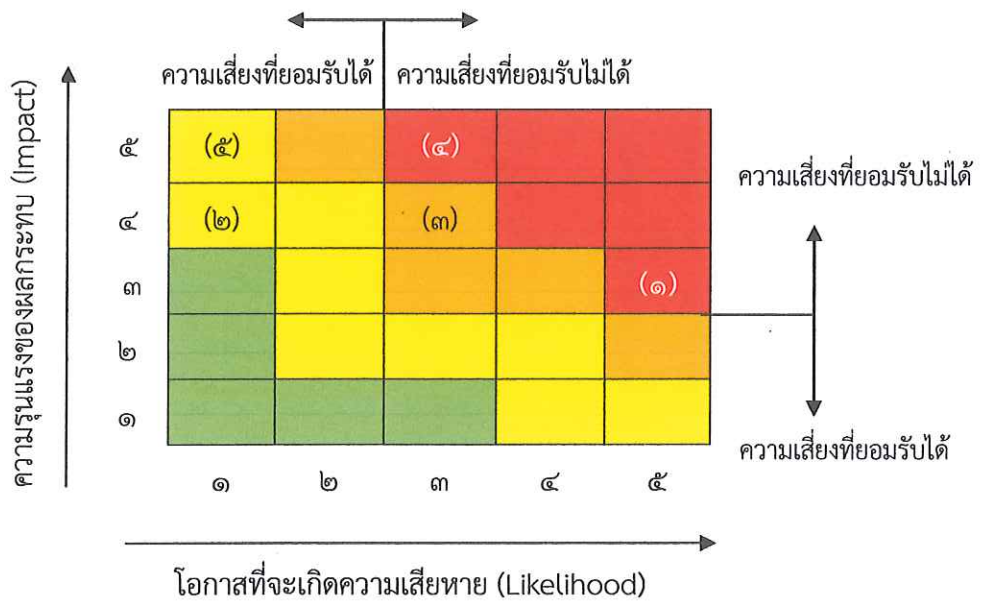
ลำดับ	ระดับของความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๕ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ตารางที่ ๔ ตารางการแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง และมีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในที่ยอมรับได้	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๕ - ๘	ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการ ควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยง เคลื่อนย้ายไปอยู่ในระดับที่ยอมรับ ไม่ได้	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓	ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการ ควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น	สีเขียว

๔. นำความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

๕. นำผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ได้มาจัดทำตารางสรุปการประเมินความเสี่ยง
การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครพนม

ประเด็นความเสี่ยง	โอกาสที่จะ เกิดความ เสียหาย	ความ รุนแรงของ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง
๑. การจัดซื้อ จัดจ้าง			
ข้าราชการหรือคู่สมรสหรือเครือญาติ ทำธุรกิจเป็นคู่สัญญาในการจัดซื้อ จัดจ้าง กับหน่วยงานตนเอง เช่น การจัดจ้างถ่ายเอกสาร การจ้างเหมาเช่ารถยนต์	๑	๕	๕ ปานกลาง
๒. การใช้ทรัพย์สินของราชการ			
การนำทรัพย์สิน อุปกรณ์เครื่องใช้ ของทางราชการไปใช้ส่วนตัว เช่น การนำรถยนต์ราชการไปใช้ส่วนตัว ถ่ายเอกสาร วัสดุ/อุปกรณ์สำนักงาน ฯลฯ	๒	๔	๘ ปานกลาง
๓. การใช้อำนาจหน้าที่/การใช้ดุลยพินิจ			
การเบิกเงินค่าตอบแทนทำงานนอกเวลาราชการ แต่ปฏิบัติจริงไม่เต็มตามเวลาที่ขอเบิก	๑	๕	๕ ปานกลาง
๔. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด			
การรับทรัพย์สิน ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อแลกกับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง	๑	๕	๕ ปานกลาง
การรับผลประโยชน์จากการจ้างที่ปรึกษา/ การคัดเลือกผู้ประกอบการออกร้านจำหน่ายสินค้า	๑	๕	๕ ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของ สอจ.นพ. ผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง เป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ และในการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่พบปัญหาการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ จึงยังไม่มีข้อกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมความเสี่ยงหรือลดความเสี่ยงฯ เป็นเพียงแนวทางการเฝ้าระวังและกำกับติดตาม

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครพนม

กระบวนการ	ปัจจัยเสี่ยง	วิเคราะห์ความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง	
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ผลกระทบของความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการป้องกัน/เฝ้าระวัง
ที่๑. การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. ข้าราชการหรือคู่สมรสหรือเครือญาติ ทำธุรกิจเป็นคู่สัญญาในการจัดซื้อ จัดจ้าง กับหน่วยงานตนเอง	๑	๕	๕	ควบคุมความเสี่ยง	๑. กำหนดแนวทางการปฏิบัติ โดยการจัดทำประกาศมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ๒. จัดทำแบบแสดงความบริสุทธิ์ใจในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน
๒. การใช้ทรัพย์สินของราชการ	๒. การนำทรัพย์สิน อุปกรณ์ เครื่องใช้ ของทางราชการไปใช้ส่วนตัว	๒	๔	๘	ควบคุมความเสี่ยง	การกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนัก เพื่อปรับทัศนคติ ปรับเปลี่ยนแนวคิด สร้างฐานคิดในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมให้แก่เจ้าหน้าที่ครอบคลุมทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรภายในองค์กร โดยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ
๓. การใช้อำนาจหน้าที่/การใช้ดุลยพินิจ	๓. การเบิกเงินค่าตอบแทนทำงานนอกเวลาราชการ แต่ปฏิบัติจริงไม่เต็มตามเวลาที่ขอเบิก	๑	๕	๕	ควบคุมความเสี่ยง	การกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกที่ดีกับเจ้าหน้าที่ ปลุกฝังค่านิยม เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงพฤติกรรม การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมรวมทั้งการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา ที่ต้องให้ความสำคัญในเรื่องความเหมาะสม คุ่มค่า ตามความจำเป็นของภารกิจ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อราชการและประชาชน
๔. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด	๔. การรับทรัพย์สิน ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อแลกกับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง	๑	๕	๕	ควบคุมความเสี่ยง	เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศคณะกรรมการ ปปท. เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ต้องตระหนักและให้ความสำคัญ กำกับดูแล ตรวจสอบติดตามมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการใดๆ ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
	๕. การรับผลประโยชน์จากการจ้างที่ปรึกษา/ การคัดเลือกผู้ประกอบการ ออกرائ้งจำหน่ายสินค้า	๑	๕	๕	ควบคุมความเสี่ยง	